

МЕДИЧНА КАДЕМІЯ

№ 17 (538)
ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ
7 вересня 2021 року

КОНТАКТИ

ТНМУ НАЛАГОДЖУЄ СПІВПРАЦЮ З КЛІНІЧНИМИ БАЗАМИ НІМЕЦЬКОГО МІСТА БАУЦЕН

Делегація німецького міста Бауцен перебувала з робочим візитом у Тернопільському національному медичному університеті імені Івана Горбачевського. Міський голова Міхаель Харіч, начальник міжнародного відділу Уве Вундерліх, начальник управління освіти Івона Нойман зустрілися з ректором ТНМУ, професором Михайлом Кордою, щоб обговорити напрямки співпраці.

У Бауцені також є клініки санаторного типу, де юнаки та дівчата можуть отримувати середню фахову освіту з таких спеціальностей, як ерготерапія, фізична терапія, громадське здоров'я та інші. Відповідно одним з напрямків співпраці може бути обмін студентами та проходження виробничої практики студентів ТНМУ на клінічних базах німецького Бауцена.

Михайло Михайлович ознайомив гостей з досягненнями університету, науковими здобутками, освітньою системою та міжнародними напрацюваннями.

Міський голова Бауцена Міхаель Харіч зазначив, що в їхньому місті ефективно працюють дев'ять медичних клінік, одну з яких фінансують винятково за кошти громади. На утриманні громади також перебуває 70 бригад екстреної допомоги.

Очільник Бауцена висловив зацікавленість щодо того, аби молоді люди їхнього міста здобували вищу медичну освіту в Тернополі. Задля цього громада готова надавати їм стипендії.

Під час зустрічі також обговорили можливість проведення спільних наукових досліджень. Гості оглянули науково-дослідні лабораторії нашого університету.

Ректор Тернопільського національного медичного університету імені Івана Горбачевського, професор Михайло Корда отримав запрошення від делегації Бауцена відвідати це німецьке місто та особисто ознайомитися з запропонованими можливостями.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА.
Світлина авторки

СТУДЕНТИ: ПОГЛЯД ЗБЛИЗЬКА

Анастасія АНГЕЛЯШКО – студентка 3 курсу медичного факультету.

Стор. 5

У НОМЕРІ

Стор. 3-4

ДОБРОЇ ДОЛІ ТА УСПІШНОГО НАВЧАННЯ!

У ТНМУ відбулося урочисте засідання вченої ради з нагоди матрикуляції студентів першого курсу.

«Я вже сьогодні можу сказати, якщо ви стоїте тут, то ви – цілеспрямовані, високомотивовані, одні з найкращих випускників шкіл цього року. Ви чудово впоралися з випускними випробуваннями та отримали високі результати зі складання ЗНО, завдяки чому прохідний бал у нашому університеті становив 175,2. Це один з кращих показників в Україні. Тут присутні п'ять випускників шкіл, які склали ЗНО на 200 балів», – сказав ректор університету, професор Михайло Корда.

Стор. 6-8

ПРОФЕСОР ПЕТРО СЕЛЬСЬКИЙ: «НЕ МОЖУ УЯВИТИ СВОЄ ЖИТТЯ БЕЗ ВІРИ, СІМ'Ї ТА ПРОФЕСІЇ»

Цього разу до нашої «Вітальні» запросили людину, яка добре відома у нашому університеті. Декан факультету іноземних студентів, професор ТНМУ Петро Сельський – успішний науковець, креативно мислячий організатор, талановита особистість. Для студентів – мудрий наставник і вчитель. А для молодих колег його приклад – стимул для вдосконалення та підвищення фаховості.

ВІДБУЛОСЯ СПІЛЬНЕ ЗАСІДАННЯ КОНФЕРЕНЦІЇ ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ ТА ВЧЕНОЇ РАДИ ТНМУ

30 серпня відбулося спільне засідання конференції трудового колективу та вченої ради нашого університету. Перед засіданням ректор ТНМУ, професор Михайло Корда в урочистій обстановці вручив нагороди працівникам університету. Почесної грамоти Кабінету Міністрів України удостоїлася Цимбалюк Галина Юріївна – керівниця центру симуляційного навчання, асистентка кафедри медицини катастроф та військової медицини.

Почесну грамоту Міністерства охорони здоров'я України вручено: Завіднюк Наталії Григорівні – доцентці кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами, Вишневецькій Наталії Юріївні – доцентці кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами, Йосик Ярині Іванівні – асистентці кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією,

Слово має керівник центру неонатальної хірургії вад розвитку та їх реабілітації ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. акад. О.М. Лук'янової НАМН України», професор Олексій СЛЕПОВ

шкірними та венеричними хворобами, Марчук Ользі Михайлівні – провідній фахівчині центральної науково-дослідної лабораторії.

Подякою Міністерства охорони здоров'я України нагороджено Лихацького Петра Григоровича – декана медичного факультету, Мачогана Володимира Романовича – доцента кафедри стоматології факультету післядипломної освіти, Павлишин Галину Андріївну – завідувачку кафедри педіатрії № 2, Черномидзе Андрія Васильовича – доцента кафедри фармакології з клінічною фармакологією.

Грамотою відділу охорони здоров'я та медичного забезпечення Тернопільської міської ради нагороджено Гребеника Мар'яна Васильовича – завідувача кафедри терапії та сімейної медицини факультету

післядипломної освіти, Свистуна Романа Васильовича – декана факультету післядипломної освіти, Павлишина Андрія Володимировича – доцента кафедри загальної хірургії, Завіднюка Юрія Вікторовича – асистента кафедри медичної реабілітації, Мілевську-Вовчук Любов Станіславівну – доцентку кафедри неврології.

Диплом доктора фармацевтичних наук було вручено Шанайді Марії Іванівні.

Основну частину засідання відкрив голова профспілкового комітету університету, професор Петро Лихацький.

Шляхом відкритого голосування делегати конференції трудового колективу обрали мандатну та лічильну комісії.

З першого питання порядку денного «Підсумки діяльності університету за 2020-2021 навчальний рік і чергові завдання на новий навчальний рік» з доповіддю виступив ректор університету, заслужений діяч науки і техніки України, професор Михайло Корда.

Михайло Михайлович, зокрема, зазначив, що розвиток в університеті технологій дистанційного навчання, укладання угоди з Microsoft таבודהа дистанційного навчання на платформі Microsoft Teams, створення потужної бази навчально-методичних комплексів у системі Moodle на сторінках кафедр, достатнє матеріально-технічне та кадрове забезпечення центру симуляційного навчання дозволили успішно виконати здобувачами вищої освіти навчальний план та освітню програму, завершити 2020-2021 навчальний рік в умовах карантинних заходів внаслідок епідемії COVID-19, провести атестацію випускників і здійснити випуск 2021 року.

Упродовж звітного року в університеті здійснювався пошук нових підходів до організації роботи всіх структурних підрозділів для провадження ефективної освітньої, наукової та інноваційної діяльності, міжнародного

співробітництва, вступної кампанії, забезпечення належної якості освітнього процесу, соціальної та громадсько-фінансової діяльності.

У звітному навчальному році

Ректор ТНМУ, професор Михайло КОРДА вручає Почесну грамоту Кабінету Міністрів України керівниці центру симуляційного навчання, асистентці кафедри медицини катастроф та військової медицини Галині ЦИМБАЛЮК

ТНМУ визнано одним з найнадійніших університетів у провадженні діяльності у сфері вищої освіти. Державна служба якості освіти України оприлюднила відкритий перелік закладів вищої освіти за ступенями ризику від провадження діяльності у сфері вищої освіти. Ці показники визначаються за чітко визначеними критеріями: чисельністю здобувачів освіти впродовж останніх трьох років, кількістю науково-педагогічних працівників, станом оприлюднення на сайті визначених законодавством документів та інформації, кількістю порушень вимог законодавства у сфері вищої освіти. ТНМУ – єдиний з медичних вишів України, який увійшов у категорію закладів вищої освіти з найнижчим показником ризику.

За результатами винахідницької активності 2020 календарного року ТНМУ посів перше місце серед ЗВО України, подавши 229 заявок на винаходи та корисні моделі.

У звітному навчальному році ТНМУ став переможцем «Народного бренду» м. Тернополя в номінації «Вищі навчальні заклади». ТНМУ – переможець міжнародних кон-

курсів, грантів, програм. Нині наш університет є учасником трьох програм Європейського Союзу Erasmus+ у сфері вищої освіти. Здобув також вісім грантів від RECOOP HTS Association для вивчення різних аспектів патогенезу, профілактики та лікування COVID-19. Був учасником українсько-швейцарського проєкту «Розвиток медичної освіти в Україні», в рамках якого університет представлений як заклад, що проводить підготовку і лікарів, і медичних сестер.

Освітній процес на всіх кафедрах і факультетах цілковито забезпечувався необхідними витратними матеріалами, а також канцелярськими товарами. На більшості кафедр оновлено комп'ютерний парк, придбані нові принтери та копіювальна техніка. Для забезпечення освітнього процесу університет придбав обладнання та предмети довгострокового користування.

У 2020-2021 навчальному році значно розширилася міжнародна співпраця. Підписано сім угод про міжнародну діяльність, тож наразі університет співпрацює з 88 зарубіжними вищими медичними освітніми закладами, закладами охорони здоров'я та іншими міжнародними партнерами з 32 країн світу.

24 червня відбувся 61-й випуск лікарів медичного факультету, 13-й випуск лікарів стоматологічного факультету, 16-й випуск провізорів, 6-й випуск бакалаврів з фізичної терапії, 3-й випуск фізичних терапевтів, випуск сестер-бакалаврів, медичних сестер-магістрів, 1-й випуск магістрів зі спеціальності «Громадське здоров'я» та перший випуск бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Парамедик» Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського.

Із співдоповідями на спільному засіданні конференції трудового колективу та вченої ради ТНМУ виступили проректор з науково-педагогічної роботи, проф. Аркадій Шульгай, проректор з наукової роботи, проф. Іван Кліщ; проректор з науково-педагогічної та лікувальної роботи, проф. Степан Запорожан; проректор з науково-педагогічної роботи та соціальних питань, проф. Олег Слабий.

Доповідь з питання «Інформація про прийом студентів на 1-й курс 2021-2022 н.р. і затвердження заходів на 2022 рік. Зміни до «Правил прийому до Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України у 2021 році» представив відповідальний секретар приймальної комісії, доцент Ігор Драч.

Проректор з науково-педагогічної роботи, проф. Аркадій Шульгай надав інформацію з питання «Затвердження планів

роботи вченої ради, ректорату, деканатів, наукового відділу, комісій, комплексу заходів щодо організації навчального процесу в 2021-2022 н.р.».

На засіданні відбулося також активне громадське обговорення наукової роботи «Забезпечення якості медичної допомоги новонародженим дітям в умовах розбудови перинатальної служби в Україні» (автори: Знаменська Т.К., Авраменко Т.В., Слепов О.К., Воробйова О.В., Добрянський Д.О., Похилько В.І., Клименко Т.М., Мавропуло Т.К.), представленої на здобуття Державної премії України в галузі науки та техніки.

Інформацію про зміст роботи та відповіді на запитання надали проф. Знаменська Тетяна Костянтинівна, д.мед.н., заступник директора з перинатальної медицини ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. акад. О.М. Лук'янової НАМН України»; проф. Слепов Олексій Костянтинович, д.мед.н., керівник центру неонатальної хірургії вад розвитку та їх реабілітації ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. акад. О.М. Лук'янової НАМН України»; проф. Похилько Валерій Іванович, д.мед.н., проректор з науково-педагогічної та виховної роботи Полтавського державного медичного університету.

Вчена рада одностайно надала підтримку роботі «Забезпечення якості медичної допомоги новонародженим дітям в умовах розбудови перинатальної служби в Україні» (автори: Знаменська Т.К., Авраменко Т.В., Слепов О.К., Воробйова О.В., Добрянський Д.О., Похилько В.І., Клименко Т.М., Мавропуло Т.К.) на представлення її на здобуття Державної премії України в галузі науки та техніки.

Про поточні справи доповідалі проректори ТНМУ Аркадій Шульгай, Іван Кліщ і Степан Запорожан.

З інформацією про прийом студентів на 1-й курс 2021-2022 н.р. і затвердження заходів на 2022 рік та про зміни до «Правил прийому до Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України у 2021 році» виступає відповідальний секретар приймальної комісії, доцент Ігор ДРАЧ

Проректор з науково-педагогічної роботи, проф. Аркадій Шульгай надав інформацію з питання «Затвердження планів

ДОБРОЇ ДОЛІ ТА УСПІШНОГО НАВЧАННЯ!

У ТНМУ ВІДБУЛАСЯ УРОЧИСТА ПОСВЯТА ПЕРШОКУРСНИКІВ У СТУДЕНТИ

Урочисте засідання вченої ради Тернопільського національного медичного університету імені І. Горбачевського з нагоди матрикуляції студентів першого курсу відбулося 31 серпня у внутрішньому дворіку адміністративного корпусу вишу.

Святкове дійство відкрив ректор ТНМУ, професор Михайло Корда. Урочистості розпочалися з благословення високопреосвященних владик і всесесних отців і спільної молитви.

Архієпископ Тернопільський та Кременецький Православної церкви України Нестор під час вітального слова наголосив, що сьогоднішні першокурсники розпочинають своє навчання в одному з найкращих медичних університетів України. «Знання, які ви тут отримаєте, будуть допомагати у вашому професійному служінні людям. Лікар – насправді не стільки професія, скільки покликання та служіння людям. Дуже часто ця праця буває важкою й невдячною, але кожен з вас усвідомлює свою особливу місію. Пам'ятайте, що не все залежить від ваших вмінь і знань. Життя дає та забирає Бог. Якщо лікуватимете своїх пацієнтів душею, словом, своїми знаннями й практичними вміннями з Божою допомогою, то всі ваші зусилля будуть успішними. Нехай Господь благословить ваше навчання!», – зазначив владика Нестор.

Єпископ-помічник Тернопільсько-Зборівської архієпархії УГКЦ Теодор сказав, що студентство є особливим періодом, коли людина здобуває особли-

завжди буде з вами!», – побажав владика Теодор.

Проректор з науково-педагогічної роботи, професор Аркадій Шульгай надав слово для привітання ректору Тернопільського медуніверситету Михайлові Корді.

«Лише два місяці тому в нас відбулася церемонія вручення дипломів випускникам університету, а сьогодні ми приймаємо до нашого вишу нових студентів. Студентська університетська родина ТНМУ налічує 7500 майбутніх лікарів, стоматологів, фармацевтів, медичних сестер... Вони своїми здобутками у навчанні, результатами на державних іспитах, перемогами на всеукраїнських олімпіадах завжди підтверджують високий статус нашого університету як одного з провідних вишів України. Дуже спо-

Першокурсників з початком навчального року щиро вітає голова облдержадміністрації Володимир ТРУШ

діваємося, що ви продовжите цю славу традицію. Я вже сьогодні можу сказати, якщо ви стоїте тут, то ви цілеспрямовані, високомотивовані, одні з найкращих ви-

пам'ятні подарунки від університету студентам, які отримали найвищі бали зовнішнього незалежного оцінювання, зокрема Вікторії Костецькій, Назару Колясі, Дмитрові Дацюку, Марії Соломаханій, Романові Струку.

Продовжуючи вітальне слово, ректор ТНМУ, професор Михайло Корда наголосив на тому, що навчання в медичному університеті є цікавим і нелегким. За його словами, вимоги до якості підготовки фахівців медичних спеціальностей у кожній країні світу є надзвичайно високими. Він додав, що в знаннях і вміннях лікарів не може бути прогалин, адже кожна прогалина призводить до помилок. Ціна помилок – людське здоров'я та життя.

«Традиційно найбільшу кількість вступників маємо зі спеціальності «Медицина». Цього року приймаємо 366 майбутніх лікарів. Ви повинні розуміти, що з початком професійної діяльності у вас не буде вихідних і відпочинку, вас будуть турбувати телефонними дзвінками родичі та знайомі. Але з іншого боку, надзвичайно важливо для людини бути затребуваним фахівцем. Щастя полягає в тому, щоб бути потрібним своїм близьким, родині, суспільству. Хочу попередити, що вам доведеться вчитися навіть після закінчення університету, адже медицина розвивається надзвичайно швидко, з'являються нові хвороби, нові методи діагностики та лікування. Зараз перед вами стоїть багато завдань, але досягнення вашої мети варте цього. В результаті ви станете висококласними спеціалістами, потрібними на ринку праці України та за кордоном.

Жоден лікар не може обійтися без фармацевта. У кожній країні світу професія фармацевта стоїть поруч з професією лікаря. Фармацевт, як і лікар, відповідає за здоров'я та життя людини. Ми приймаємо на навчання 198 майбутніх провізорів. Упродовж 20-річної діяльності фармацевтичного факультету ми випустили понад 3000 провізорів. Нині вони працюють в аптеках, науковцями в фармацевтичних лабораторіях, менеджерами в фармацевтичних компаніях або на фабриках. Фар-

мацевтичний ринок дуже великий і на ньому ви обов'язково знайдете своє місце через п'ять років. Але впродовж цих п'яти років вам треба буде фундамен-

Зі словами привітань – голова обласної ради Михайло ГОЛОВКО

тально вивчати різні дисципліни. На вас очікують добре оснащені хімічна лабораторія, лабораторія технології створення ліків, виробнича аптека, тренінговий клас фармацевтичного товарознавства. Колектив фармацевтич-

Міський голова Тернополя Сергій НАДАЛ вітає студентів

ного факультету за своїм якісним складом є нині одним з найкращих в Україні.

Ще одна група студентів, яких приймаємо сьогодні, – це наші майбутні лікарі-стоматологи. Красива посмішка та здорові зуби є показниками здоров'я, благополуччя, впевненості в собі. Саме вам через п'ять років доведеться робити інших людей привабливими й щасливими. Сучасна сто-

матологія – це високотехнологічна галузь, яка вимагає глибоких теоретичних знань і досконалого володіння практичними навичками. Для вас в університеті створені всі необхідні умови. На вас очікують п'ять спеціалізованих стоматологічних кафедр. Кожен навчальний клас обладнаний сучасною стоматологічною установкою. Ви навчатиметеся в фантомних класах центру симуляційного навчання. Кращі з вас матимуть можливість стажуватися та проходити практику за кордоном.

Ми раді приймати таку категорію вступників, як парамедики. Наш університет уперше в Україні започаткував цю спеціальність три роки тому. Два місяці тому відбувся перший випуск парамедиків. 29 унікальних спеціалістів розпочали свою роботу у складі бри-

гад екстреної медичної допомоги, а ще частина працюватиме у відділеннях екстреної медичної допомоги лікарень. Ці фахівці надзвичайно необхідні системі екстреної допомоги в Україні. Про це свідчить такий факт: у країнах, де працюють парамедики, втрач від важких травм і випадків вдесяти разів менше, ніж в Україні. В нашому університеті вас навчатимуть надавати екстрену допомогу

під час невідкладних станів, алгоритму порятунку людського життя. Вашими викладачами будуть лікарі-практики з великим досвідом роботи, переможці всеукраїнських і міжнародних змагань. Ви отримуватимете практичні навички від інструкторів за кордону з наших партнерських університетів.

За результатами соціологічних досліджень щодо престижності професій у різних країнах світу до першої «п'ятірки» завжди входить професія медичної сестри. Сучасна медична сестра – це не помічник лікаря, це самостійна спеціальність, яка має всі кваліфікаційні рівні – від молодшого спеціаліста до магістра та доктора філософії з медсестринства. Після завершення навчання за освітнім кваліфікаційним рівнем бакалавр ви матимете змогу навчатися в нашому університеті в магістратурі, а за бажанням зможете вступити до аспірантури та здобути науковий ступінь. Наш університет чи не єдиний в Україні, який має таку програму. В нас також діють програми подвійних дипломів з інститутами медсестринства за кордоном. Ви зможете паралельно навчатися в іноземних університетах-партнерах в Європі та отримати разом з дипломом ТНМУ ще й диплом медичної сестри європейського взірця.

(Продовження на стор. 4)

Ректор ТНМУ, професор Михайло КОРДА під час вручення матрикул

вий досвід і знання. «На вас уже очікують ваші пацієнти. Вони покладаються на вас й очікують професіоналізму, доброти та милосердя. Нехай цей час навчання стане для кожного студента радісним часом, часом подолання багатьох труднощів студентського життя й зростання вас як високопрофесійних лікарів. Нехай покров Матері Божої та Боже благословення

пункників шкіл цього року. Ви чудово впоралися з випускними випробуваннями та отримали високі результати зі складання ЗНО, завдяки чому прохідний бал у нашому університеті становив 175,2. Це один з кращих показників в Україні. Тут присутні п'ять випускників шкіл, які склали ЗНО на 200 балів», – сказав Михайло Корда.

Михайло Михайлович вручив

ДОБРОЇ ДОЛІ ТА УСПІШНОГО НАВЧАННЯ!

У ТНМУ ВІДБУЛАСЯ УРОЧИСТА ПОСВЯТА ПЕРШОКУРСНИКІВ У СТУДЕНТИ

(Закінчення. Поч. на стор. 3)

Наприкінці минулого навчального року ми отримали запити від лікарень скерувати на роботу наших випускників зі спеціальності «Фізична терапія. Ерготерапія». Ця спеціальність набуває дедалі більшої популярності. Сьогодні ми приймаємо 90 студентів, які здобуватимуть професію фізичного терапевта на бакалаврському та магістерському рівнях. Без вашої допомоги не обійдеться жоден лікар, особливо травматологи, невропатологи, кардіологи. Вас навчатимуть методикам відновлення пацієнта після важких хвороб, масивних хірургічних втручань, після травм за допомогою фізичних вправ. Базами для вашого навчання та практики стануть тренажерні центри нашого університету, реабілітаційні центри Тернополя, реабілітаційні відділення терно-

дня вони передаватимуть свій досвід, знання, вміння.

Раджу вам з перших днів навчання ознайомитися з можливостями нашої бібліотеки й використовувати її бібліотечний фонд, читальну залу та інше. Наша бібліотека є не тільки сховищем книг і місцем для комфортного навчання після занять, а також культурним осередком нашого університету, де відбуваються творчі зустрічі, презентації, майстер-класи та воркшопи.

Родзинкою нашого університету є центр симуляційного навчання, де шліфуватимете свої практичні навички, які будуть необхідні в подальшій професійній діяльності. Ще однією особливістю нашого університету є широке використання комп'ютерних технологій.

Окрім інтенсивного навчання, матимете багато можливостей для цікавого дозвілля. В університеті діють всі можливі гуртки та спортивні секції. Ви можете стати учасниками унікальної події, яка є лише в нашому університеті, це – Міжнародні студентські літні школи.

Ми є партнерами 88 закордонних університетів. За умови успішного навчання та відмінного знання іноземної мови матимете можливість брати участь у програмах академічних обмінів. Також будете мати змогу займатися науковою роботою, адже при кожній кафедрі функціонує науковий гурток.

Ми дуже хочемо, щоб після закінчення університету ви ста-

ли не лише висококваліфікованими фахівцями, а й патріотами своєї країни. Ви навчатиметеся разом з іноземними студентами,

яких у нас є зараз понад 2500 із 60 країн світу.

Вітаємо вас з початком нового навчального року. Нехай вам щастить! Доброї вам долі та успішного навчання», – побажав ректор Михайло Корда.

Ректор також звернувся до іноземних студентів англійською мовою.

Голова Тернопільської обласної державної адміністрації Володимир Труш привітав першокурсників з початком навчального року. «Здобуття медичної освіти є важливим не лише для вас особисто, але й для всієї країни. Пандемія показала, наскільки цінна праця лікарів, наскільки велике значення має допомога студентів медуніверситету. Я бажаю вам амбітних цілей, звер-

шень ваших задумів, щоб вами пишалися батьки, викладачі, область та вся країна, – зазначив Володимир Труш.

«Щиро радію, що стільки розумних та амбітних молодих людей обрали для навчання виш, який є справжньою науковою перлиною нашого краю. Тут готують еліту України – висококваліфікованих медиків, які в майбутньому рятуватимуть життя. Адже, мабуть, ніхто не стане сперечатися, що людське життя є найбільшою цінністю та найбільшим даром. Дорогі першокурсники, ви обрали нелегку професію. Але, ступаючи на медичну ниву, ви повинні розуміти, що Господь дав вам силу перемогти всі випробування.

– Бажаю вам бути також активними учасниками громадського й суспільного життя університету та міста. Адже Тернопіль – це молодіжна столиця України, що потребує ваших ідей, енергії, знань, завзяття. Успіху вам, натхнення, впевненості, талану в усіх справах і починаннях. Нехай вами пишуться ваші батьки, університет, наше місто та країна!».

Міський голова Тернополя подякував усім студентам-медикам, які впродовж двох років у часи пандемії COVID-19 допомагають лікарям рятувати життя людей.

Директор департаменту охорони здоров'я Тернопільської облдержадміністрації Ольга Ярмоленко наголосила на тому, що всім сьогодишнім першокурсникам пощастило стати студентами ТНМУ. Вона побажала не боятися труднощів і долати всі перешкоди під час навчання та досягати успіху в професії й особистому житті.

Слова вітань прозвучали також від декана медичного факультету, професора Петра Лихацького, декана фармацевтичного факультету, доцента Дмитра Коробка, декана стоматологічного факультету, доцента Світлани Бойцянюк, декана факультету іноземних студентів, професора Петра Сельського, заступника директора навчально-наукового інституту медсестринства, доцентки Світлани Даньчак.

Урочисту присягу студента зачитав доцент Григорій Загричук.

На завершення урочистого засідання вченої ради ТНМУ матрикули студентам, які отримали

найвищі бали рейтингу зовнішнього незалежного оцінювання, вручив ректор університету Михайло Корда. Кожен першокурсник отримав «Путівник студента», в якому зібрана вся необхідна інформація про університет та студентське життя. Цього дня ментори ближче знайомилися зі своїми підопічними.

**Яніна ЧАЙКІВСЬКА,
Світлани Яніни ЧАЙКІВСЬКОЇ,
Шумаєля Кхана АТХАРА та
Дакшина КУМАРА**

пільських лікарень, знаменита на весь світ клініка Козьякіна в Трускавці, реабілітаційна обласна лікарня у Білче-Золотому. Наші студенти, які здобувають спеціальність фізичного терапевта, також мають можливість стажуватися за кордоном.

Сьогодні є ще одні особливі студенти – майбутні магістри в галузі громадського здоров'я. Ми започаткували цю спеціальність разом з нашим університетом-партнером з Берліна – Акконським університетом. Лекції з громадського здоров'я читатимуть і німецькі професори. Наш університет є членом Міжнародного альянсу з глобального здоров'я. Ви займатиметеся профілактикою хвороб, епідеміологією інфекційних і неінфекційних захворювань, зміцненням здоров'я людей шляхом організації зусиль суспільства. Такі фахівці особливо необхідні у сучасний період в Україні та за кордоном, оскільки зараз час пандемій, кліматичних змін, екологічних катастроф.

Для вас створені всі необхідні умови. Ми пишаємося нашим потужним професорсько-викладацьким складом. Вас будуть навчати понад 120 докторів наук, професорів, більше 400 кандидатів наук, доцентів. Кожного

АНАСТАСІЯ АНГЕЛЯШКО: «ВАЖЛИВО БАЧИТИ КРАСУ В ПРОСТИХ, ПОВСЯКДЕННИХ РЕЧАХ»

Анастасія Ангеляшко – студентка 3 курсу медично-го факультету. Навчаючися на бюджетній формі навчання, отримує академічну стипендію та бере активну участь у громадському житті університету. Про майбутню професію, в якій прагне реалізувати себе, цікаві студентські проекти та улюблені заняття у вільний час Анастасія розповіла «Медичній академії».

Навчання в медичному університеті не є легким. Результатом складання літньої екзаменаційної сесії задоволені?

— Сесія була доволі складною й я неабияк хвилювалася, готуючись до неї, але результат мене не розчарував. Все минуло добре. Літня екзаменаційна сесія далася навіть легше, ніж попередня, зимова, яка теж відбувалася в умовах карантинних обмежень. Може, тому, що я, як і всі, вже адаптувалася до нового формату. Хоча, ніде правди діти, ходити на лекції та спілкуватися з викладачами наживо набагато приємніше.

Ви членкиня команди студентського влогу ТНМУ «Outlook». Яка ваша роль у ньому?

— «Outlook» об'єднав майже тридцять активних, творчих, ініціативних студентів, які розповідають про цікаві події в житті університету, діляться корисною інформацією, анонсують важливі заходи, що відбудуться в альма-матер. Я роблю яскраві заставки та афіші для нашого влогу, допомагаю знімати й монтувати відео. Фото та відео — моє давнє захоплення. Один з перших відеосюжетів, який я зробила ще в школі, був присвячений однокласникам і називався «Гімназія має таланти». Студенткою долучилася до об'єднання «Творчий колектив ТНМУ», бо це чудова можливість реалізувати власні творчі здібності. Вдячна за дружню підтримку засновниці студентського влогу «Outlook» Юлії Бандрівській. Юля й тому для першого відео запропонувала — про шкідливість електронних цигарок для організму людини та захворювання, які вони можуть спричинити. Поміркувавши над сценарієм, записала фаховий коментар на цю тему доцентки кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією Тетяни Вікторівни Гаріян, а також розмову з молодими людьми, які позбулися або хочуть позбутися цієї згубної звички. Радію, що відео вийшло цікавим та інформативним і вдячна

Юлі, чия підтримка дала мені впевненості й допомогла повірити у власні сили. Після вдалого дебюту з'явилися мої відео й на інші важливі теми.

Які ще цьогорічні події мотивують і додають вам позитивних емоцій?

— Гарні враження залишив Міжнародний медичний конгрес студентів і молодих вчених, де йшлося про актуальні питання та перспективи сучасної медицини. З огляду на епідемічне становище в Україні та світі, зумовлене пандемією коронавірусу, науковий форум відбувся в онлайн-форматі, що ще збільшило кількість учасників. Я взяла участь у роботі секції «Профілактична медицина, соціальна медицина та ООЗ, медична інформатика, медичне право», де представила свою доповідь про позааудиторну діяльність студентів ТНМУ й посіла третє місце.

Яка лікарська спеціальність наразі вам найбільше до душі?

— У пріоритеті — дерматологія та косметологія. Недаремно кажуть, що шкіра — дзеркало організму. Кожен хоче, щоб вона була здоровою та гарною. Особливо це актуально для підлітків, які страждають від акне. А я не люблю, коли люди страждають, мені подобається бачити їх щасливими. Задоволені й

щасливі пацієнти — найбільший успіх лікаря.

Коли зацікавилися медициною?

— Я виросла в місті Броди на Львівщині, в сім'ї, з медициною не пов'язаній. Батьки — підприємці. Закінчила гімназію ім. І.Труша, де були профільні класи з поглибленим вивченням певних дисциплін. Вивчала математику, яка мені легко давалася, потім перевелася в хіміко-біологічний клас і захопилася природничими науками. Успішно склала ЗНО та вирішила вступати до медичного університету.

Навчання — це прекрасно, але й відпочивати треба. Чим займаєтесь на дозвіллі?

— Люблю знімати відео та фотографувати. Знімки роблю переважно на телефон, бо він завжди під рукою й можна зловити цікавий момент. Насолоджуюся гарною природою, пішими прогулянками з доброю музикою. Озеро, ліс — ідеальні місця для відпочинку. Заняття бігом теж додають енергії. А ще — музика. В дитинстві, навчаючися у музичній школі, грати гама на фортепіано не любила, але із задоволенням розумувала мелодії, які мені подобалися. Згодом за браком часу музика відійшла на задній план, а зараз хочу до неї повернутися. Коли

на душі сумно — музика допомагає відволіктися, звільнитися від усього поверхневого.

Подорожувати любите?

— Люблю. Подорожі — наше сімейне захоплення й я вдячна за це батькам. Разом ми відвідали багато країн. Дуже сподобалася, зокрема, поїздка до Франції: Марсель, Монако, Сен-Тропе... Дивовижно гарна Чорногорія, де є і море, і гори, і густі ліси, і мальовничі озера.

Ваші улюблені свята?

— З дитинства найважливішими для мене є Великдень та Різдво, коли за святковим столом збирається вся родина. Люблю свій день народження — 10 листопада. Наступного року мені виповниться 20.

Ваші поради студентам — першокурсникам...

— Важливо раціонально планувати свій день. Щоб краще засвоїти ту чи іншу тему, слід користуватися онлайн-ресурсами, дивитися відео. Зосередившись на навчанні, знаходити час і на відпочинок, саморозвиток, відкривати нові грані своєї особистості. Треба вірити у власні сили та можливості, не боятися пробувати щось нове для себе, брати участь у загальноуніверситетських проєктах.

Ваш улюблений крилатий вислів?

— Олександр Довженко писав про щастя «бачити зорі навіть у буденних калюжах на життєвих шляхах». Золоті слова! Важливо бачити красу в простих, повсякденних речах.

Лідія ХМІЛЯР

МЕНТОРИ

АГХАЗ СІДДІК: «ЩАСЛИВИЙ, ЩО ЗМІГ СТАТИ ЧАСТИНОЮ ПРОЄКТУ «МЕНТОР»

Три роки поспіль у нашому університеті втілюють проєкт «Ментор». Наш виш став одним з перших, хто запровадив на постійній основі підтримку й допомогу всім першокурсникам. Скажімо, у США менторство є важливим у всіх напрямках і галузях діяльності — від навчання в закладах середньої освіти та до роботи у великих корпораціях. Ментори або наставники — це ті люди, які передають свій досвід іншим, що перебувають на нижчих щаблях професійної кар'єри або ж є початківцями у чомусь. Останніх називають менті. Впродовж 25 років розвитку менторської системи у США з'явилися нові підходи та способи реалізації менторських програм, а саме поняття менторства стало предметом значної кількості наукових досліджень.

У житті кожної людини настає момент, коли треба визначитися щодо свого подальшого кар'єрного та особистого зростання, пристосуватися до нових умов. Про все це можна запитати в тієї особи, яка вже пройшла через подібні труднощі й досягла певних результатів. Сьогодні розкажемо про одного з менторів — Агхаз Сіддіка. Для багатьох першокурсників він став надійним і кваліфікованим наставником.

Чому ти обрав ТНМУ та чимав якісь проблеми, коли приїхав до Тернополя?

— До того, як приїхати в Україну, я проаналізував усі найкращі медичні університети вашої країни. За допомогою відгуків студентів старших курсів, яких знаю, а також коментарів в інтернет-джерелах та з сайту MCI дійшов висновку, що Тернопільський національний медичний університет є одним з найкращих медичних університетів України. Тут немає корупції та працює один з кращих викладацьких колективів.

Викладачі цього університету є відкритими до спілкування, співпраці та допомоги. Доценти Андрій Довбуш та Олена Покришко для мене є найкращими з усіх.

Також декан факультету іноземних студентів, професор Петро Сельський — чудова людина. Для мене особисто Петро Романович — людина цінностей та принципів. Студенти завжди можуть безпосередньо зустрітися з ним, і він вислухає кожного з дуже позитивним настроєм.

Щоразу, коли стикався з проблемами в Україні, мої викладачі допомагали мені та скеровували мене. Першою проблемою була мова. В Україні англійська не є поширеною мовою для спілкування. Друга проблема — холодний клімат. Мені, як людині з теплої країни, тут важко було адаптуватися. Система освіти інша, ніж в Індії. Проте з часом мені тут стало зручно й комфортно. Університет став моїм другим домом, а викладачі майже рідними людьми. Я щиро поважаю кожного з них.

Чому стали наставником?

— Мої батьки завжди вчили мене допомагати та бути потрібним. Мене це у мене в пріоритеті. Дуже хочу поділитися своїм досвідом і навчити нових студентів уникати тих проблем, які мав я. Як старший за віком, стараюся бути відкритим для всіх своїх молодших братів і сестер, які щойно розпочали своє навчання в університеті. Це більше, ніж ментор, по суті, це є опікунством.

Чого вдалося навчити молодших студентів?

— Насамперед того, чого навчився

я в Україні. Навчаю їх основам української мови. Деякі з них не вміють готувати їсти, тому допомагаю їм в опануванні азів кулінарії. Також відвіз їх на місцевий ринок і навчив, як купувати речі. Неодноразово водив у парк Національного відродження та інші місця, щоб вони почувалися тут добре та не сумували за своїми родинами. Під час онлайн-навчання допомагав їм, зокрема, в кращому засвоєнні знань з анатомії та медичної хімії, інших предметів. Наголошував на тому, що потрібно дотримуватися дисципліни та правил в університеті й гуртожитку. Допоміг їм стати сильнішими, щоб вони могли в житті пройти все, що їм трапиться, з гідністю. Тішуся, що зараз вони щасливі та впевнені в собі.

З якими проблемами зверталися та чи вдалося їх розв'язати?

— На початку навчання всі студенти мають майже подібні проблеми. Головна — це раптові зміни кліматичних умов, адже Україна є дуже холодною країною порівняно з Індією. Також є проблема взаємодії з місцевими мешканцями, адже нові студенти не знають української мови. Деякі студенти, які дуже прив'язані до своїх сімей, дуже сумують за рідними, через що впадають у депресію. В таких випадках розмовляю з ними особисто, а також готую їжу для них, спілкуюся з їхніми батьками й прошу мотивувати своїх дітей.

Ваші очікування від проєкту «Ментор».

— Ця програма наставництва — суперідея. І вона дуже потрібна. Цей проєкт допоможе всім студентам адаптуватися в цілковито новому середовищі. Щиро вдячний за те, що став його частиною.

Яким чином контактуєте з першокурсниками?

— Кожних 2-3 дні я особисто заходжу до їхніх кімнат і розмовляю з ними. Дозволяю вільно заходити до моєї кімнати, коли їм це потрібно, або телефонувати мені цілодобово та без вихідних. Контактую також з їхніми батьками й, коли це потрібно, рідні можуть зателефонувати мені та поцікавитися справами своїх дітей.

Що порадили б іншим наставникам?

— Хотів би запропонувати лише одне всім наставникам: будь ласка, ставтеся до молодших студентів, як до членів вашої родини, та підтримуйте їх у всьому. Нові студенти не повинні стикатися з проблемами, які колись долали ми.

Що є найголовнішим у вашому житті?

— Для мене життя — це подорож, сповнена пригод, злетів і падінь, радощів і смутку, а невдачі — це контрольні точки в цьому житті. Я насолоджуюся кожною секундою свого життя, і для мене моя найбільша релігія — це бути людиною. Не знаю, яким буду лікарем — добрим чи поганим, але впевнений, що стану доброю людиною. Для мене моя сім'я та мої цінності — це найголовніше в моєму житті. Мої батьки — найкращий подарунок для мене від Бога.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА.
Світлина авторки

Цього разу до нашої «Вітальні» запросили людину, яка добре відома у нашому університеті. Декан факультету іноземних студентів, професор ТНМУ Петро Сельський – успішний науковець, креативно мислячий організатор, талановита особистість. Для студентів – мудрий наставник і вчитель. А для молодих колег його приклад – стимул для вдосконалення та підвищення фаховості.

«Я БУВ КЛАСИЧНИМ ПРИКЛАДОМ УЧИТЕЛЬСЬКИХ ДІТЕЙ»

– Петре Романовичу, про вас не раз писали на сторінках нашого видання, але в гостях рубрики «Вітальня» – ви вперше. Цікаво, де народилися, хто ваші батьки? Успадкували від них фах медика чи довелося обирати між іншими професіями?

життя значно пізніше, тож тішуся, що все-таки продовжив вчительську династію.

У дитинстві пам'ятаю себе слухняною, домашньою дитиною, як це зазвичай трапляється у сім'ях педагогів. Взагалі виховання в учительській родині – це багато книг, цікавих шкільних проєктів, куди часто й власних дітей залучають, певне оточення, що, безумовно, впливає й формує світогляд. Зростав я разом з молодшим братом, який, до слова, став також лікарем, хірургом, брав участь у російсько-українській війні. Вочевидь,

змалку любив ходити з бабусяю до церкви та чомусь дуже хотів стати священником. Тоді я й не підозрював, що моя дитяча мрія колись все-таки стане дійсністю.

– Як прийшло рішення вступати до медучилища?

– В юному віці важко обрати професію на все життя, і добре, коли поруч є людина, яка може допомогти, щось підказати, скерувати. В моєму випадку таким наставником стала мама. Якоюсь вона мене запитала: «Якої ти думки про фах медика?». Відповів, що подумаю. І з того часу почав більше цікавитися медичними питаннями, читав книжки з цієї тематики, захопився публікаціями Миколи Амосова, яких у ті часи було чимало в періодиці. Коли вже вступив до медичного училища, пощастило побувати на практиці в інституті, де він оперував, і цю подію вважаю знаковою у своєму житті. Як і знайомство з Великим хірургом, що ще більше утвердило моє прагнення стати лікарем.

«НА ЗАНЯТТЯ ЙШЛИ, ЯК НА СВЯТО»

– До інституту вдалося вступити одразу після закінчення училища чи набували досвіду та трудового стажу на медичній ниві?

– В училищі я провчився три з половиною роки. І справді, ще встиг спробувати й цього хліба, тож працював на посаді медбрата, у двох відділеннях, відтак – у селі Пеньківці тодішнього Підволочиського району, де кілька місяців очолював місцевий ФАП, а згодом вступив до Тернопільського медінституту.

– Що найбільше зринає у пам'яті з часів вашого студентства в ТНМУ?

– Це були найкращі роки. Група в нас склалася особлива, бо

більшість студентів прийшли не зі шкільної лави, це були люди вже з певним життєвим багажем – хлопці після чинної служби, випускники медичних училищ. Звісно, студентське життя вирувало, було насиченим і цікавим.

Щодо навчання, то викладачі навчали нас високопрофесійно та ґрунтовно. Своїх наставників згадую з теплом і вдячністю, вони стали прикладом для нас у всьому. На перших курсах під час занять на кафедрі анатомії особливе захоплення викликав Віталій Зіновійович Сікора, який приділяв нам доволі багато уваги. Коли прийшов час гістології, то ми отримали дуже високопрофесійного наставника та чудову людину – Оксану Євстахіївну Кузів. Близьким лектором і педагогом був професор Ярослав Ярославович Боднар, який у подальшому став головним наставником та вчителем у моїй майбутній спеціальності. Прикладом для наслідування була й моя колега в майбутньому, доцентка Тетяна Кирилівна Головата. З повагою та вдячністю нині згадую професора Василя Васильовича Файфуру, професорку Катерину Андріївну Посохову, які вкладали в нас усю свою душу, знання, досвід. Клінічні

Родина СЕЛЬСЬКИХ: мама Марія Степанівна, тато Роман Петрович та десятимісячний Петрик (1974 р.)

– Щодо професії, то в юності, коли настав час обирати свою стежку в житті, я довго вагався між педагогікою та медициною, але життя згодом подарувало мені і медичну практику, і викладацьку роботу, і наукову діяльність. Ось як буває!

Народився ж я в селі Новосілка, неподалік міста Скалат, закінчив

саме за моїм прикладом він й обрав медицину. Ми з братом зростали разом, але за характерами були різні: він – надзвичайно активний, рухливий, навіть трохи здатний побешкетувати, а я був класичним прикладом вчительських дітей. Щоправда, в училищі моя активність проявила себе повною мірою. За часів

Революції на граніті ще й брав участь у студентських страйках. У школі ж кожний день у мене був розписаний погодинно – певний час на підготовку до уроків, заняття спортом (займався в лижній секції), відпочинок. Великий вплив на мене мав батько, він був творчою особистістю й водночас викладав у школі фізкультуру та образотворче мистецтво, отож багато в ньому я ще з дитинства запозичив. Мама «відповідала» за літературну частину та все, що стосувалося художнього слова, вибору книг, написання шкільних творів. Вона й прищепила мені любов до рідного слова, доброї літератури, за що їй дуже вдячний. Навчений у дитинстві планувати свій робочий день, я не мав проблем у дорослому житті, коли потрібно було зорганізувати свій час так, аби багато встигнути. Ще один важливий штрих з мого дитинства –

Петро СЕЛЬСЬКИЙ з молодшим братом Олегом (1981 р.)

там з відзнакою восьмирічку, але до дев'ятого класу не пішов, а вирішив спробувати власні сили у вступі до медичного училища. Незважаючи на те, що мої батьки педагоги (мама вчителька української мови та літератури, а батько – фізкультури та образотворчого мистецтва), я не пішов їхнім шляхом. Щоправда, мені подобалася викладацька робота, але прийшла вона в моє

дисципліні мені дуже подобалися. У споминах і заняття в професора Ігоря Миколайовича Дейкала, який відкрив для мене світ хірургії, він вів у нас студентський науковий гурток. Значимі постигання в нашому фаховому зростанні був професор Віктор Олександрович Шидловський. І донині в пам'яті настанови професора Володимира Володимировича Гнатива, який дав змогу на практичних заняттях в інтернаті долучитися до скарбниці його знань, а згодом обрати також спеціалізацію – анестезіологію та інтенсивну терапію. Це особистості з великої літери, фахівці, в яких є чому повчитися, збагатитися новими знаннями, запозичити цінний досвід.

– Здається, дуже стрімко розвивалася ваша наукова, викладацька кар'єра, в доволі молодому віці вам довіряли відповідальні посади в ТНМУ. Як гадаєте, що допомогло досягти успіху, визнання?

Третьюкласник Петро СЕЛЬСЬКИЙ (четвертий ліворуч, другий ряд) серед учнів Новосілівської школи (1983 р.)

«НЕ МОЖУ УЯВИТИ СВОЄ ЖИТТЯ БЕЗ ВІРИ, СІМ'Ї ТА ПРОФЕСІЇ»

— Певна річ, що всі ці здобутки на мене не впали, як манна небесна, все складалося в певному поступальному руслі: спочатку став головою ради молодих вчених, згодом отримав призначення на посаду декана факультету іноземних студентів, працював секретарем приймальної комісії університету, директором центру незалежного тестування знань студентів, а тепер знову обіймаю посаду декана факультету іноземних студентів. Окрім адміністративної, для мене дуже важлива викладацька та наукова робота, спочатку було навчання в аспірантурі на кафедрі патологічної анатомії із секційним курсом та судовою медициною ТДМУ, згодом став асистентом, доцентом, а потім професором цієї кафедри. Захистив докторську дисертацію. Все це було й справді в досить короткий термін і дехто й правильно інколи натякає на мою стрімку кар'єру, але я не вважаю це таланом чи даром долі, радше — це милість Всевишнього, який відкрив переді мною всі шляхи.

— Знаю, що ви не лише педагог, науковець, але й священник. Як прийшли до розуміння того, що можете взяти на себе таку місію?

— Так, окрім діяльності в університеті, служу пастором в церкві, здобув богословську освіту й, гадаю, що мій духовний розвиток, служіння Господу і є тією силою, яка тримає мене в житті. Моє свідоме життя у вірі розпочалося ще на четвертому курсі інституту, це було справжнє увірування. Я самостійно вибрав протестантський напрямок і з того часу активно служу в еван-

Професор Петро СЕЛЬСЬКИЙ з колективом факультету деканату іноземних студентів (2016 р.)

данню. Пригадалися часи, коли працював лікарем-інтерном у ВАІТі університетської лікарні. Одного разу реанімували чоловіка, серце якого вже не піддавалося дифібрилятору й ми сподівалися хіба дива. Під час проведення непрямого масажу серця я почав активно молитися — й диво таки сталося! Всі, хто був поруч, вже й не гадали, що пацієнт оживе, бо всі шанси вичерпали, але людина повернулася до життя. Як після цього не вірити в милість Всевишнього.

«РОБОТА З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ МАЄ СВОЇ ОСОБЛИВОСТІ»

— Тривалий період ви очолювали центр незалежного тестування знань студентів...

— Так. Це була надзвичайно відповідальна ділянка роботи. Вперше серед усіх вищих медичних навчальних закладів України в нашому університеті розв'язали проблему об'єктивності підсумкового контролю знань студентів. Звісно, тестові іспити не позбавлені недоліків і не можуть бути винятковою формою оцінювання, але дуже ефективні в комплексі з іншими методиками саме з точки зору об'єктивності. Отож, запозичивши методику Віденського університету та дещо адаптувавши її до власних потреб, провівши ґрунтовну

підготовчу роботу на кафедрах, у березні 2008 року було створено центр незалежного тестування знань студентів.

Найперше, до чого прагнув, очоливши цей центр, примно-

жити вже наявні позитивні починання та здобутки великої команди людей, які долучилися до цієї справи, й, звісно, рухатися далі, вдосконалюючи систему.

Пригадую, як надали нам нове приміщення, мали його не лише

Петро СЕЛЬСЬКИЙ під час церемонії отримання диплома лікаря старшим сином Бориславом (2017 р.)

до ладу облаштувати, а й технологічно наповнити. Розпочинали з тестування студентів 1-2 курсу медичного факультету, а згодом з кожним роком додавався ще один курс уже інших факультетів,

відповідно, зростало також число студентів. Це вимагало, певна річ, додаткових зусиль — збільшення обсягу бази тестових завдань, розширення технічного забезпечення. Центр наповнили необхідною апаратурою, встановили сервер з механічною та електронною системами захисту, з'явився прилад, який унеможлиблює дистанційний доступ до інформації, багато іншої техніки, навіть власна мінідрукарня з п'ятьма принтерами. З кожним роком підрозділ нарощував потужність.

Нашим найбільшим досягненням вважаю те, що нам вдалося чітко налагодити систему інформаційного забезпечення процесу тестування, забезпечити захист інформації на всіх рівнях — від підготовки бази, створення буклетів напередодні іспиту з належним зберіганням інформації на електронних та паперових носіях і до проведення іспиту в аудиторіях, сканування робіт та видачі результатів тестувань. Увесь процес тестування став прозорим — студент отримав можливість самостійно, на власні очі відслідковувати всі етапи оцінювання.

Упродовж останніх років, уже не працюючи в цьому підрозділі, все одно цікавлюся його життям. Дуже тішить, що центр незалежного оцінювання не стоїть на здобутках минулого, а постійно розвивається. Збільшили команду фахівців, які займаються тестуванням, впровадили багато новинок з поліпшення організаційної роботи, вдосконалення систем безпеки процесу, підготовки матеріалів і проведення тестування, зокрема й відеопостереження з аудиторій, в яких тестують студентів. Створена сучасна система вентиляції в приміщенні цього центру, що дуже

важливо для дотримання умов санітарної безпеки працівників, покращена якість тестових завдань. Це ті ініціативи керівництва університету, що спрямовані на удосконалення діяльності центру тестування студентів, аби відповідав найкращим зразкам сучасності.

— Наразі ви декан факультету іноземних студентів. Чи важко працювати зі студентами-іноземцями? В чому особливості роботи на цій посаді? Які завдання стоять перед вашим колективом?

— Хоча кажуть, що двічі в одну річку не ввійдеш, але це вже

Професор Петро СЕЛЬСЬКИЙ із співавтором монографії, лавреатом Нобелівської премії, професором Верноном Л. СМІТОМ (2017 р.)

друга моя каденція як керівника цього університетського підрозділу, першої я працював тут з 2004 до 2007 року. Вдруге ж повернувся на факультет шість років тому. Робота з іноземними студентами має свої особливості, бо потребує знань іноземної мови, володіння психологічними прийомами, менеджерських якостей. Робочий день тут може завершитися далеко не за розкладом, отож часто доводиться затримуватися на роботі допізна. Але найголовніше умова — це відданість своїй посаді. Якби пафосно це не звучало, без любові до студентів тут робити нічого. Особливо активно наш факультет почав розвиватися останніми роками. Щоправда, починалося все з 1997 року, коли до нас на навчання приїхали п'ять іноземних студентів — четверо з арабських країн, а один з Казахстану. Вже наступного навчального року їхня кількість зросла до півсотні, а згодом лише збільшувалася. Наразі в нас навчається понад дві з половиною тисяч студентів із 60 країн світу. Спочатку, 2004 року, був створений деканат, а через два роки з'явився й факультет іноземних студентів. Нині тут діють п'ять випускаючих кафедр разом з новоствореною кафедрою вищої медсестринської освіти, клінічної імунології та загального догляду за хворими. Значимий внесок у розвиток нашого факультету зробив чинний ректор ТНМУ, професор Михайло Михайлович Корда. І не тільки щодо збільшення кількості іноземних студентів, але й підвищення якості міжнародної освіти. Власне, він найбільше долучився до збільшення кількості запрошених на навчання до ТНМУ іноземних громадян з африканських країн, що стало новим етапом нашого розвитку. **(Продовження на стор. 8)**

Петро та Лариса СЕЛЬСЬКІ поєднали свої долі (1993 р.)

гельській церкві. Богословський досвід дуже часто виручає мене навіть у професійній діяльності, особливо, коли спілкуюся зі студентами різного віросповід-

Професор Петро СЕЛЬСЬКИЙ бере участь разом з іноземними студентами у XLVIII Міжнародній студентській конференції в польському місті Щецін (2018 р.)

ПРОФЕСОР ПЕТРО СЕЛЬСЬКИЙ: «НЕ МОЖУ УЯВИТИ СВОЄ ЖИТТЯ БЕЗ ВІРИ, СІМ'Ї ТА ПРОФЕСІЇ»

(Закінчення. Поч. на стор. 6-7)

Географія іноземних студентів значно розширилася, особливо останніми роками. Щодо напрямків, які ми нині активно розвиваємо, то маємо намір і надалі розвивати співпрацю з країнами Азії, зокрема Індією, наразі в нашому університеті навчається понад тисячу студентів з цієї країни. Багато студентів приїждить щороку з Нігерії (майже півтисячі) та Гани (майже двісті). Тісні контакти у нас з польськими партнерами, маємо щороку двісті студентів з Польщі. Багато громадян зі США та Канади в нас навчаються на дистанційній формі навчання, що вважаю вагомим здобутком. Ми наразі є єдиним університетом України, який щороку налічує майже трітину студентів, вихідців із країн Західної Європи та США. Це велике досягнення, яке будемо й надалі розвивати. Посильну увагу приділяємо розвитку студентської науки, органів самоврядування, міжнародних співпраць та участі в міжнародних проєктах.

– Як відбувалася цьогорічна вступна кампанія для студентів-іноземців? Які її результати?

– Ситуація з пандемією COVID-19 позначилася на всіх царинах життя, не виняток й вступна кампанія, особливо ми пере-

Святування Дня подяки із сім'єю у церкві в Тернополі. (Зліва направо) Петро СЕЛЬСЬКИЙ, дружина Лариса, сини Давид і Борислав (2019 р.)

складатимуть пізніше, тож цілком встигають надіслати документи для вступу. Тому сподіваємося, що цього року зможемо набрати достатню кількість студентів.

«ДОСЯГТИ УСПІХУ НЕМОЖЛИВО БЕЗ ПІДТРИМКИ НАЙБЛИЖЧИХ»

– Одне з найбільших ваших досягнень – це дружня міцна

родину. Розкажіть, будь ласка, про власну сім'ю, сина Борислава, який був героєм одного з матеріалів у нашому виданні й зараз, напевне, досягнув ще більших результатів?

– Найперше, хочу подякувати Всевишньому, що дав мені можливість обрати собі таку прerinу. Ми духовно споріднені душі й дуже близькі у світосприйманнях, поглядах на життя, вихованні дітей, стосунках у соціумі. Лариса – моя підтримка у складних життєвих ситуаціях. Дружина, як і я, закінчила духовну семінарію, щоправда, «жіночу» програму, ми разом працюємо у спільних церковних проєктах. Найбільший спільний здобуток – міцна сім'я, два сини. Борислав обрав наш професійний шлях, він – аспірант кафедри хірургії №2 ТНМУ, а з цього навчального року вже й асистент, проводить оперативні втручання, активно займається науковими роботами, готує кандидатську дисертацію, сподіваюся, що розвиватиметься як науковець і як педагог. Молодший син Давид лише наближається до вибору своєї майбутньої професії, але, можливо, що продовжить нашу сімейну традицію.

– Як і де любите відпочивати, якщо з'являється вільний час?

– Серед моїх захоплень – шахи, люблю цей вид спорту ще зі студентської лави, незважаючи на те, що іноді друзі й кепкували, мовляв, що це в тебе таке екстремальне захоплення. Самі вони й справді займалися більш рухливим

на лижах пробігтися за гарної погоди, це захоплення у мене ще від батька. Взагалі ж ці заняття мені дуже допомагають, коли потрібно перезарядити батарейки, відволіктися від буденного та наситити себе новою енергією. Тепло, затишна сімейна атмосфера також додає енергії. Іноді приємно з цікавою книгою в кріслі провести час, особливо захоплює духовна література, як-от духовні роздуми американського письменника Джона Бевіра чи психологічні та духовні пошуки Льва Толстого.

Корда чимало нині докладає зусиль до розвитку нашого університетського підрозділу, пропонує креативні ідеї, цікаві проєкти.

Це і є той базис на якому з впевненістю можна зреалізувати задумане та досягати подальших успіхів у діяльності факультету.

«ДОБРО ПЕРЕМАГАЄ ЗАВЖДИ, ЯКЩО ВОНО СПРАВЖНЕ»

Петро СЕЛЬСЬКИЙ під час спільного святкування Різдва з римо-католицькою громадою м. Збараж (2020 р.)

– Хто допомагає вам по житті?

– На мій погляд, досягти успіху в науковій чи медичній царині неможливо без підтримки найближчих – сім'ї, соратників, наставників і вчителів. Вдячний і колегам кафедри патологічної анатомії із секційним курсом та

– Що таке, на ваш погляд, успіх?

– Це зреалізовані мрії.
– Чи пізнали ви справжнє щастя?
– Так. Для мене щастя – це пізнання Бога, моя сім'я: дружина Лариса, сини Борислав і Давид.
– Що надихає вас у житті?

Професор Петро СЕЛЬСЬКИЙ у колі колективу кафедри патологічної анатомії (2018 р.)

живали торік, бо були у повному невіданні, чи вдасться за таких складних умов її зреалізувати. Втім, нам вдалося набрати студентів на перший курс, позаяк Міністерство охорони здоров'я України дозволило продовжити набір до середини грудня та допоміг весняний набір, що й виправило ситуацію.

Зараз на другому та першому курсі (весняний набір) навчається порівняно дещо менше студентів, але загальна кількість їх більша (1686 осіб) порівняно з минулим роком, що є добрим показником. Цьогорічна вступна кампанія розпочалася першого липня та триватиме до середини грудня. Це для нас є перевагою в тому, що, скажімо, абітурієнти – вихідці з Індії, які мають бажання в нас навчатися, через пандемію свій національний іспит

Одруження сина Борислава з Тамарою (2019 р.)

красну дружину. Ми 28 років у шлюбі, пройшли разом радісні хвилини в житті, і розчарування, але міцно тримаючись один од-

спортом, але мені шахи дуже до вподоби, бо це інтелектуальна гра й мистецтво, філософія життя. Щоправда, взимку полюблюю й

Петро СЕЛЬСЬКИЙ під час міжконфесійної молитви в Збаражі (2019 р.)

судовою медициною, і центру тестування, з якими мені пощастило працювати в різні часи мого життя. Нині ж моя команда – фахівці деканату іноземних студентів, які для мене є великою підмогою, бо, як відомо, жоден адміністратор не зможе сам досягнути того, що дає команда однодумців. Гармонійні стосунки, розуміння в колективі створюють навколо людини особливу ауру, і тоді вона працює з вищим коефіцієнтом віддачі, отримує і результати, і насолоду від праці. Таку атмосферу намагаюся створювати в нашій команді. Пощастило мені також з керівником. Ректор ТНМУ, професор Михайло Михайлович

– Люди, які завжди поруч – сім'я, мої наставники, команда, в якій тружусь. Це особистості з великої літери, фахівці, в яких є чому повчитися, збагатитися новими знаннями, запозичити цінний досвід.

– Які три речі є найдорожчими для вас у житті?

– Віра, сімейні цінності, те, що зробив для людей.

– Життєве кредо?

– Добро перемагає завжди, якщо воно справжнє.

– Без чого не уявляєте свого життя?

– Не можу уявити власного життя без віри, сім'ї та професії.

Лариса ЛУКАЩУК

ІНТЕРНИ

ЗІНОВІЙ КУЛЬЧИЦЬКИЙ: «ХІРУРГІЯ ОБРАЛА МЕНЕ САМА»

«З дитинства мріяв стати лікарем і радію, що моя мрія здійснюється», – каже лікар-інтерн Зіновій Кульчицький. Лікарем хлопець став не випадково. Розповідає, що малим потрапив до лікарні й там йому сподобалося ставлення лікарів до нього. Саме тоді в нього закралася думка, аби стати схожими на них, працювати й допомагати людям.

– Де здобували знання?
– За результатами ЗНО я вступив до Буковинського медуніверситету. Проте навчався там лише один рік. На другому курсі перевівся до Тернопільського національного медичного університету імені Івана Горбачевського. Скажу відверто, завжди хотів тут навчатися. Дуже часто чув схвальні відгуки про цей виш. Потім сам переконався, що це правда, – компетентні викладачі, хороша матеріальна база, можливість практикуватися й вдосконалювати власні навички. У жодному разі не хочу образити свою першу альма-матер, але

тут, справді, мені більше сподобається.

– Як визначилися зі спеціалізацією?

– Вступаючи до університету, я не знав, яку спеціалізацію обрати. Гадав, що мине час, повчуся трохи й зрозумію, які предмети мені більше до вподоби. Тоді остаточно вирішу, ким саме захочу працювати. Лише чомусь професію хірурга не розглядав, вважав її недосяжною вершиною.

На четвертому курсі ми вивчали хірургію, мали можливість побувати на операціях. Тоді я побачив, як непросто хірургам працювати. Один неправильний рух може коштувати людині життя. Це надзвичайно велика відповідальність. Утім, саме хірург бачить одразу результат своєї роботи, а от консервативне лікування це – тривалий процес, будь-якої хвилини можна підкоригувати щось. У хірургії – це тут і зараз, немає права на помилку. А ще – багатогодинні операції, висока напруга та величезна відповідальність.

Наприкінці шостого курсу,

коли довелося обирати спеціалізацію, намагався все зважити та розібратися, що мені найбільше. Розумів, що будь-яка галузь медицини має певні ризики й свої складнощі. Так і зародилася думка, що найбільше за характером і темпераментом мені таки найбільше годиться хірургія.

– Зараз у вас перший рік інтернатури, не розчарувалися?

– Ні, навпаки. Чим глибше

пірнаєш у процес роботи, тим більше вона захоплює. Уважно стежу за роботою старших колег, вони радо діляться досвідом, підказують, скеровують. Це цінно для мене. Щодня нові цікаві випадки, є чому вчитися. Практикувався накладати шви ще під час навчання на фруктах та спеціальному тренажері. Найскладніше – правильно накласти шов на виноградині. Я й опанував це. Маю ще спеціальний тренажер для хірургів-початківців.

Тепер відточую майстерність під пильним наглядом своїх наставників в операційній. Під час першої операції дуже сильно хвилювався, але з часом звик і просто виконую свою роботу.

За час інтернатури маю змогу попрактикуватися в усіх відділеннях хірургії. Це дуже цінний досвід. Зараз схилиюся до абдомінальної та судинної хірургії. Та час покаже.

– Який випадок за час вашої інтернатури вам запам'ятався найбільше?

– До нас привезли пацієнта з розривом аневризми черевного відділу аорти. Операція тривала дев'ять годин. Пацієнт помирає на операційному столі й ми 20 хвилин його намагалися повер-

нути до життя. І це нам вдалося, хоча шанси були мізерними. Такий випадок не міг не закарбуватися в пам'яті.

Це пригадую 95-річну пацієнтку з пухлиною товстої кишки. Тільки рідним ми повідомили справжній діагноз, хвилювалися, що бабуся дуже погано сприйме й це ще гірше позначиться на її здоров'ї, адже перед тим вона страждала на депресію. Однак ми успішно прооперували її й уже за тиждень літня пацієнтка повернулася додому.

– Чим відволікаєтеся від роботи?

– Товариш якийсь навчив грати на піаніно. Мене це дуже захопило. Я музикант-самоучка, навіть нот усіх не знаю. Але мені вдається виконувати мелодії відомих гуртів. Купив собі синтезатор, щоб практикуватися. Піаніно поки що залишається мрією, бо наймаю житло, а взяти за собою такий великий інструмент немає можливості. Та вірю, що так чи інакше моя мрія здійсниться й я після роботи зможу грати на улюбленому інструменті для душі. Недарма кажуть: усе минає, а музика – вічна!

Мар'яна СУСІДКО

ЮВІЛЕЙ

2 вересня відзначила ювілейний день народження доцентка кафедри первинної медико-санітарної допомоги та загальної практики-сімейної медицини Оксана Романівна ЯСНІЙ.

Вельмишановна Оксано Романівно! Ректорат, профком і весь колектив університету щиросердечно вітають Вас з ювілейним днем народження!

Глибоко поважаємо та шануємо Вас за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових обов'язків – збереження здоров'я та життя людей, навчання студентів та оволодіння ними лікарської професії.

Ваші порядність, працелюбність, жіночність, уважне

ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки та є прикладом

дом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів, науковців і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановна Оксано Романівно, доброго здоров'я, невичерпного життєвого оптимізму, людського тепла, душевного спокою, добробуту, родинного благополуччя й затишку, активного та щасливого довголіття.

Ваш ювілей – то мудрості пора. Хай буде вдосталь і в житті, і в домі Здоров'я, щастя, злагоди, добра, Добробуту та щирої любові!

Ректорат і профком ТНМУ імені І.Я. Горбачевського

3 вересня відзначив 60-річчя начальник військово-мобілізаційного відділу підполковник медичної служби Олег Васильович ГАРАЧ.

військового обов'язку перед державою.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити доб-

ро заслуговують найвищої оцінки та є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановний Олегу Васильовичу, доброго здоров'я, невичерпного оптимізму, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного, щасливого життя.

Зичимо в здоров'ї вік довгий прожити, Щоб усіх на сторіччя могли запросити, Щоб у мирному небі Вам сонце всміхалося, А всі Ваші мрії та плани збувалися.

Хай здоров'я, щастя і достаток Сиплються, як липи цвіт, Хай малює доля з буднів свято, А Господь дарує ще багато літ!

Ректорат і профком ТНМУ імені І.Я. Горбачевського

4 вересня відзначила ювілейний день народження начальниці поліграфічного відділу видавничо-поліграфічного комплексу «Укрмедкнига» Оксана Омелянівна ГУЛЬКО.

Вельмишановна Оксано Омелянівно! Ректорат, профком і весь колектив університету щиросердечно вітають Вас з ювілейним днем народження!

Глибоко поважаємо та шануємо Вас за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових обов'язків.

Очолований Вами колектив поліграфічного відділу створює продукцію, яка є однією з опор організаційного забезпечення навчального процесу нашого університету, а також рупором висвітлення наукової

та педагогічної діяльності викладачів.

Ваші порядність, працелюбність, жіночність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки та є прикладом

для наслідування молодими працівниками.

Бажаємо Вам, вельмишановна Оксано Омелянівно, доброго здоров'я, невичерпного життєвого оптимізму, людського тепла, душевного спокою, добробуту, родинного благополуччя й затишку, активного та щасливого довголіття.

Хай обминають Вас тривоги, Хай Бог дасть щастя на путі, Хай світла, радісна дорога Щасливо стелиться в житті!

Тож не старійте і не знайте В житті ні смутку, ані бід, У серці молодість плекайте, Живіть до ста щасливих літ!

Ректорат і профком ТНМУ імені І.Я. Горбачевського

АННА ШЛІФІРЧИК: «ДУЖЕ БАГАТО УВАГИ В ПОЛЬЩІ ПРИДІЛЯЮТЬ ПИТАННЯМ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ РЯТІВНИКІВ»

Нещодавно у нашому університеті побувала команда польських фахівців екстреної меддопомоги на чолі з директоркою Інституту невідкладної медицини Вищої державної школи імені Папи Римського Іоана-Павла II, що в Білій Підлясці, Анною Шліфірчик. Цей візит і став приводом для розмови з польськими фахівцями про особливості їхньої служби невідкладної меддопомоги. Відомо, що Польща однією з перших серед країн Східної Європи стала на шлях реформування швидкої медичної допомоги. Тут було запроваджено фах «медичного рятівника», що є ідентичним спеціальності парамедика у США. Чи міг би досвід сусідів згодитися для України, яка й нині перебуває в процесі реформи служби екстреної медичної допомоги? На ці та інші запитання «Медичній академії» дала відповідь Анна Шліфірчик.

— Пані Анно, понад 14 років минуло з часу реформування польської невідкладної допомоги, хтось називав це шоковою терапією, комусь важко було пристосуватися до нових фахівців – медичних рятівників, але що отримали в кінцевому підсумку?

— Доволі ефективну систему екстреної меддопомоги. З двох відомих у світі ми обрали англо-американську модель надання екстреної меддопомоги, основним принципом якої є «взяти та везти». 2006 року вийшла перша постанова міністра охорони здоров'я щодо реформування служби, але ефективно вона започаткувала значно пізніше. Спочатку в Польщі створили відділення рятівництва у шпиталях, так звані «емедженсі депатмент», а вже згодом реформували саму службу. Мушу зауважити, що наша модель постійно вдосконалюється, польські рятівники працюють лише за внутрішніми стандартами. Це дуже зручно, зокрема й у навчанні, скажімо, коли студент хоче змінити навчальний заклад, то кількість годин з теорії, практичних дисциплін і роботи в шпиталі в різних вишах однакова. Взагалі ж пріоритети нині такі, щоб навчити медичного рятівника працювати без жодної сторонньої допомоги. Адже в перспективі у службі екстреної допомоги працюватимуть лише медичні рятівники. Щоправда, у нас ще збереглися й лікарські бригади швидкої допомоги. На спеціалізованих каретах швидкої допо-

моги працюють водій, який є рятівником і повноцінним членом команди, медичний рятівник і лікар. Оновлений вид екстреної медичної допомоги, коли екіпаж карети швидкої складає тільки дві особи. Це вже сучасний стандарт, звичайна базисна бригада екстреної меддопомоги. З часом у службі будуть працювати лише бригади медичних рятівників з двох осіб, які самі виконувати всі маніпуляції. Щодо лікарів, то вони не залишилися без роботи, а перейшли на шпитальний етап – приймають пацієнта від парамедиків і надають йому першу допомогу у відділенні невідкладної медицини. Це так зване шпитальне відділення рятівництва. В кожній

у службі залишаться, щоправда, будуть працювати лише в шпиталі у відділеннях рятівництва. Вивчити рятівника набагато дешевше, ніж лікаря. І його потрібно вчити як діагностиці, так транспортуванню, щоб надати першу невідкладну допомогу на етапі доправлення пацієнта до шпиталю, а пізніше лікар уже в лікувальному закладі займатиметься лікуванням, зокрема в рятунковому відділенні. В місті Седельці проводили дослідження щодо ефективності та порівняння роботи рятівників і лікарів. З'ясувалося, що допомога, яку надають рятівники, значно дешевша. Але й допомога, яку вони надають, значно ефективніша порівняно з лікарями.

безпосередні контакти з поліцією, яку повідомляють за потреби. Щодо непрофільних випадків, то така проблема існує в Польщі, відтак її намагалися вирішити різними способами, навіть були спроби за необґрунтовані виїзди брати з пацієнтів гроші. Скажімо, в людини біль у животі й вона викликає карету екстреної допомоги, не відаючи, що нічого серйозного немає, і з цієї проблемою їй потрібно до сімейного лікаря. Але ж звичайній людині, яка не є фахівцем, важко вирішити, наскільки цей біль може спричинити небезпеку, тож така практика проіснувала недовго і від неї відмовилися. Часто проблемою для рятівників є необґрунтовані виклики до людей у стані алкогольного сп'яніння, які агресивні, в деяких країнах Європи є спеціалізовані машини, які виїждять лише до алкоголіків, як наприклад, в Англії. Але утримувати таку бригаду карети в нашій країні коштує чималі грошей, тому наразі це питання залишається відкритим.

— В Україні непоодинокими є напади на бригади екстреної медичної допомоги, як з цим у Польщі?

— наших рятівників спеціально навчають, як поводитися в таких випадках, коли пацієнт агресивний та у стані алкогольного сп'яніння чи психічно хворий. Але у складних випадках рятівники викликають поліцію, щоправда, це призводить до збільшення вартості такого виїзду. Взагалі ж тут певну роль відіграє диспетчер, завдання якого відсортувати виклики та повідомити про це поліцію чи інші служби. Випадки бувають розмаїті, коли може пацієнт нападати зі зброєю, тоді й ніяка наука йому не допоможе, він мусить викликати поліцію.

— Чи змінюється алгоритм надання екстреної медичної допомоги?

— Усі протоколи надання екстреної медичної допомоги базуються на матеріалах Польської ради реанімації, та співзвучні з рекомендаціями Європейської ради реанімації. Тут знову важливою є роль диспетчера, який має свої протоколи для різних випадків, скажімо, як розмовляти з постраждалими від травм, у тих, в кого анафілактичний шок тощо. Залежно від того протоколу він й буде ставити запитання та даватиме рекомендації, як поводитися пацієнтові, він буде з ним на зв'язку, допоки не приїде допомога. Багато людей чи їхніх родичів, які викликають «швидку», часто є дуже знервованими або ж у стані стресу, тож завдання диспетчера надати ще й психологічну допомогу. Це теж одне із завдань диспетчера. Дуже важливо для рятівника розподілити власні дії, сили аби

вирішити, які заходи необхідно провести в машині, а які залишити для лікарів відділення невідкладних станів у шпиталі. Тут важливо розпланувати наперед усі дії, в якому часі й що потрібно робити. Для цього рятівники повинні займатися самоосвітою, освітою. За п'ять років рятівник має набрати 200 балів, які складаються з різних видів навчання, це, так би мовити, курси підвищення кваліфікації. Ці курси оплачує станція швидкої допомоги.

— Як і хто фінансує екстрену медичну допомогу в Польщі?

— Незважаючи на те, що в країні запроваджена страхова медицина, фінансування системи медичного рятівництва відбувається за державний кошт. Ще в січні 2007 року експрезидент Польщі Лех Качинський підписав закон про державне медичне рятівництво, який передбачав фінансування медичного рятівництва з бюджету держави. З того часу міністерство охорони здоров'я скеровує фінансові вливання для кожного воєводства, а звідти їх вже розподіляють до закладів медичного рятівництва. Відтак одні отримують більше коштів, інші – менше, це вже рішення воєводства. Щодо оплати праці рятівників, то соціальні гарантії та більшу зарплатню мають ті, які працюють за основним місцем роботи, а не на контракті.

— Пані Анно, чи вважається професія медичного рятівника престижною в Польщі?

— Загалом це важлива спеціальність, але щодо оплати праці, то, скажімо, в медичних сестер, які мають таку ж вищу освіту, як і медичні рятівники, вона значно вища. Велике значення має й те, що медичні сестри є членами самоврядної організації, на кшталт Лікарської палати, яка опікується їхніми інтересами, зокрема, й «має свій голос» під час прийняття протоколів лікування, інших медичних стандартів. Отож і лікарі, і медичні сестри у нас мають свої самоврядні організації, в рятівників їх немає, а отже, їхні професійні інтереси ніхто не захищає. Рівень підготовки наших парамедиків надзвичайно високий, і вони дуже затребувані у країнах Євросоюзу, США, їхні професійні навички там гідно оцінені, вони навіть займають керівні посади, тому й виїждять до цих країн. У нашому навчальному закладі навчаються студенти з України, Білорусі, коли я їх запитую, а де ж ви плануєте працювати, чи залишитесь в Польщі, а чи повернетеся на батьківщину, то вони відповідають, що планують працювати в країнах Західної Європи. Оплата праці там значно вища, ніж у них на батьківщині чи в Польщі.

— Як працює служба санітації в Польщі?

— Ця служба активно розвивається. Особливо це відчутно, коли потрібно доправити пацієнта в межах «золотої години», коли цінною є кожна хвилина. І саме санітарний повітряний транспорт тут нас виручає.

Лариса ЛУКАЩУК

Анна ШЛІФІРЧИК (друга праворуч) з колегами

лікарні Польщі створені та функціонують «емедженсі депатмент».

Справа в тому, що в спеціалізованих каретах чимало апаратури, тому зараз у цих бригадах є лікар, але незабаром там працюватимуть лише медичні рятівники. В нас залишаться карети кардіологічної, травматологічної допомоги й надалі, але вже в найближчому майбутньому там будуть працювати лише рятівники. Принаймні ми до цього прагнемо. Така мета продиктована винятково фінансовими інтересами, адже допомога, яку надає рятівник, зокрема під час транспортування, прийому пацієнта, обходиться значно дешевше, ніж праця лікаря. Лікар же матиме місце праці тільки в «емедженсі депатмент», бо ж у нього вища кваліфікація, за яку потрібно значно більше платити. Економічно невігдно утримувати на цій посаді лікарів. Вони

Можливо, це пояснюється тим, що рятівники дуже чітко дотримуються настанов, алгоритму надання дошпитальної допомоги, якої їх вчили. Дуже багато наразі уваги приділяється питанням освіти майбутніх рятівників, тому керівництво старасться брати на посади викладачів найбільш досвідчених лікарів, зокрема й науковців, щоб підвищувати рівень їхньої освіти, бо це дуже важливо.

— Як у Польщі розв'язують проблему з профільними та непрофільними викликами?

— Тут дуже багато залежить від диспетчерів центру диспетчерської рятункової служби 999, які приймають рішення. Власне, диспетчер і вирішує, який вид допомоги потрібний за кожного конкретного випадку – чи скерувати людину до сімейного лікаря, чи відправити карету швидкої допомоги. Крім того, служба рятівництва має

ВІДБУЛОСЯ СВЯТКОВЕ БОГОСЛУЖІННЯ ЗА УСПІШНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ РІК У ТНМУ

У катедральному соборі Непорочного зачаття Пресвятої Богородиці Тернопільсько-

словення викладачів Тернопільського національного медичного університету імені Івана Горбачевського на новий академічний рік. Очоловав Святу Літургію отець Іван Січкарик у співслужінні отця-капелана ТНМУ Ігоря Драпака.

Всечесні отці побажали, щоб Всемиловитий Господь допоміг виховувати гідних студентів – май-

бутніх лікарів, у дусі Христового поклонання служити у правді та любові до своїх ближніх!

Зборівської архієпархії Української греко-католицької церкви 30 серпня відбулася молитва-благословення

«ТЕРПОЛЯНИ» ВЗЯЛИ УЧАСТЬ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПРОЄКТІ

Науково-краєзнавча студія ТНМУ «Терполяни» брала участь в європейському проєкті, який стартував в Польщі під назвою Stowarzyszenie Integracja Europa-Wschod. Його програма передбачала поглиблене вивчення польської мови, ознайомлення з культурними та історичними місцями Кракова, Сандомира, Кельце та інших міст, а також робочі зустрічі та обмін досвідом з мером міста Кельце й з маршалком у Свентокшиському воеводстві.

Намітили плани подальшої науково-дослідницької, громадської співпраці та домовилися про створення у Тернопільському національному медичному університеті імені Івана Горбачевського європейського студентсько-науково-культурного цен-

тру, що передбачено у межах проєкту «Європа-Схід», із сердовища польських, українських студентів і викладачів.

За можливість брати участь в європейських ініціативах «Терполяни» висловлюють щирі сло-

ва вдячності адміністрації університету.

Анастасія НАДКЕВИЧ,
староста науково-краєзнавчої студії «Терполяни», студентка 3-го курсу медфакультету

ПЕРЕТВОРИЛИ СТУДЕНТИ ХОБІ В УСПІШНИЙ ПРОЄКТ

Активні та творчі студенти нашого університету об'єдналися для створення влогу «Outlook», де розповідають про життя студентів-медиків, діляться зі своєю аудиторією університетськими новинами, організовують онлайн-лекції, зустрічі з провідними українськими науковцями-медиками у різних галузях.

Сьогодні спілкуємося з цілеспрямованою та активною керівницею «Outlook» Юлією ПРАВАК, студенткою шостого курсу медичного факультету ТНМУ, яка є яскравим прикладом для наслідування, впевненою, завзятою та щирою.

– Юліє, що вам найбільше подобається у вашій майбутній професії?

– Професія лікаря – це про постійне навчання, самовдосконалення, мотивація та особистісне зростання. В комплексі це дозволяє тримати руку на пульсі сучасності, бути прогресивним медиком, науковцем-новатором, який працює на якісний стабільний результат – покращення й збереження фізичного та ментального здоров'я нації.

– Яка мета та ідея влогу «Outlook»?

– Мета студентського влогу «Outlook» – об'єднати однодумців, а от провідна ідея – виконати це цікавими новими способами: за допомогою колективних брейнштормів, під час планування онлайн- та офлайн-проєктів, покрокової розробки плану дій, при будівництві робочих стосунків у колективі, в процесі виконання поставлених

цілей, у загальному під час проведення волонтерських, громадських, освітньо-наукових і розважальних заходів. Ми об'єднуємо не лише людей з подібними захопленнями, зацікавлюємо, залучаємо всіх охочих влогу та дозволяємо допомогати нам просувати ідеї в маси, втілювати щось нове (наприклад, онлайн-лекції з топовими спікерами, всесвітньовідомими лікарями, видатними українськими науковцями та фахівцями), розвивати вже давно відомі й усіма улюблені проєкти, наприклад, студентський квест, таким чином разом рухатися до яскравого щасливого майбутнього, де кожен студент знайде своє місце в житті, здобуде омріяну спеціальність і матиме міцний фундамент під ногами – теоретичні знання, практичні навички з університету, а на додачу оволодіє актуальними Soft Skills (м'якими навичками), знайде потрібні знайомства, розширить світогляд і вийде за межі звичного бачення професії лікаря.

– Коли та яким чином був заснований проєкт?

– У лютому 2018 року у соціальній мережі Інстаграм на сторінці «Outlook» з'явився перший допис, де було анонсовано, що відтепер ТНМУ матиме студентське телебачення. Чому було сказано саме так? Бо ми насамперед творці візуального контенту й за допомогою коротких відео почали по-новому висвітлювати події. Команда активних і зацікавлених у творчості студентів з різних курсів та факультетів об'єдналася, аби зробити життя яскравішим і насиченішим. Але концепція студентського телебачення швидко

вичерпала себе й на заміну прийшла ідея «живого» студентського влогу, де можна знайти чи не все: від анонсів актуальних подій до навчальних фото- та відеоматеріалів, прочитати й подивитися інтерв'ю з викладачами, успішними студентами, долучитися до волонтерства та

Юлія ПРАВАК

відпочити від буденності за допомогою цікавих інтерактивів, конкурсів, розіграшів.

– Про що розповідаєте у своїх постах, відеороликах?

– Ми з командою намагаємося тримати баланс між освітньо-навчальним і відволікаючо-розважальним наповненням профілю. В постійних рубриках, як, скажімо, English day, тести КРОК, інтерв'ю «Твоя спеціальність» та «10 запитань лікарю-спеціалісту» висвітлюємо корисні навчальні матеріали, сучасну наукову інформацію та актуальні проблеми медицини. Ці рубрики вдало поєднуються з легкими розважальними відео-stories, тематич-

ними відео, що присвячені певному святу, визначній події, знаменній даті чи певному волонтерському, добродійному, громадському заходу. Крім цього, в нас завжди є спілкування з аудиторією за допомогою опитувань чи ігор.

– Які були очікування від проєкту? Чи були страхи й переживання?

– У проєкт ми заклали ідею актуальності для студентів та університету й максимальної гнучкості на шляху нашого розвитку, тобто головне для нас – це мати можливість бути цікавими, трендовими та такими, за якими хочеться слідкувати. З цього логічно виникає й наш найбільший страх – бути нудними, неактуальними та такими, що лише повторюють уже вигадане кимось, не генеруючи свого власного, унікального, новаторського контенту.

– Розкажіть про принципи роботи та правила, яких дотримуетесь ви та члени команди?

– Основний принцип – бути командою. Хоч у нас є розподіл обов'язків і делегування, але кожен може спробувати себе у різних сферах. Як бути організатором, так і виконавцем, як продумувати ідеї, так і прописувати конкретний список дій. Ми навчаємося один в одного, допомагаємо на всіх етапах, підтримуємо, замінюємо, якщо потрібно, підстраховуємо. Ще один не менш важливий принцип – це мовити про все, що не влаштує. Не мовчати, не тримати образи, а шляхом конструктивного діалогу вирішувати конфліктні ситуації, долати труднощі. «Outlook» – це про єдність, а не про індивідуальні амбіції.

– Чи важко Вам поєднувати навчання в університеті з роботою в проєкті?

– Особисто для мене, робота у влозі є досить складною й відповідальною, адже потрібно не лише виконувати певний обсяг роботи, а й тримати в тонусі колектив, проводити збори, обговорювати важливі питання,

продумувати ідеї, шукати варіанти для співпраці, налагоджувати зв'язки, раціонально делегувати обов'язки та при цьому залишатися такою ж сумлінною виконавицею рутинних завдань (писати пости, створювати картинки, записувати й публікувати розмовні сторіс). Попри все, робота в команді влогу є мотивувальною та надихальною, тому й вдається успішно поєднувати з навчанням, науковою діяльністю та особистим життям.

– Що спонукало вас стати частиною команди «Outlook»?

– Долучитися до влогу мені запропонувала засновниця, а зараз уже випускниця ТНМУ Юлія Бандрівська, якій я вдячна за цю можливість спробувати власні сили в написанні текстів для відео та публікації у профілі. Я одразу ж погодилася й не шкодую ні краплі. Це неймовірний досвід! Згодом Юлія навчила мене всьому – знімати та монтувати відео, створювати красиві креативні картини й презентації, прописувати проєкти. Не лише Юлія, а й увесь колектив – це люди, з якими хочеться працювати, творити. Тому кожен аутлуківець – це причина, чому я досі займаюся такою роботою. Вони всі дуже класні!

– Чим, на ваш погляд, цікавий та корисний влог для студентів?

– Для студентів-медиків загальною – ми цікавий приклад багатофункціональності й уміння поєднувати складне навчання в медичному з різноплановою роботою, зйомкою та монтажем відео, фотографуванням і створенням картинок, написанням текстів, організацією лекцій, добродійних і волонтерських заходів, громадських проєктів. Хоча це не лише для студентів-медиків приклад, а й для абітурієнтів, студентів інших спеціальностей. Мені здається, ведучи такий медичний влог – йдемо в ногу з часом і тому приносимо користь для інших.

Соломія ГНАТИШИН

Медицинні новини зі світу

«МИСЛИВЦІ ЗА ШТАМАМИ» ТА «ФЕРМЕРИ-ВІРУСОЛОГИ» ЗМАГАЮТЬСЯ У ВІДСТЕЖЕННІ МУТАЦІЙ У SARS-COV-2

Успіх вакцини проти COVID-19 від Pfizer-BioNTech не означає закінчення довгих ночей та невинних у роботі днів у лабораторіях Pfizer. Команда «мисливців за штамами» змагається у відстеженні мутацій у SARS-CoV-2. А «фермери-вірусологи» вирощують останні штами, щоб дослідники могли протистояти їм вакциною.

ЩОБ СПОВІЛЬНИТИ ПОШИРЕННЯ КОРОНАВІРУСУ, БУДЬТЕ БІЛЬШЕ НА СВИЖОМУ ПОВІТРІ

У міру нагромадження доказів під час пандемії COVID-19 наукове уявлення про вірус змінилося: більшість передач відбувається внаслідок того, що інфіковані люди, які викидають великі краплі та дрібні частинки, коли кашляють, розмовляють або дихають. Поверхнева передача, хоча й можлива, не вважається значним ризиком. Та це не означає, що дезінфекція дверних ручок та інших поверхонь є безглуздою, але це не повинно бути пріоритетом, кажуть вчені. «Надмірна увага до того, щоб зробити поверхню стерильною, забирає обмежений час і ресурси, які краще витратити на вентиляцію або знезараження повітря, яким дихають люди», – каже інженер Лінсі Марр, яка вивчає передачу повітряно-крапельних захворювань.

ЯКІ ПОДАЛЬШІ КРОКИ ДЛЯ ЕМБРІОНІВ, ВИРОЩЕНИХ У ЛАБОРАТОРІЇ

У травні Міжнародне товариство досліджень стовбурових клітин (ISSCR) опублікувало нові керівні принципи, які послабили 14-денне правило міжнародний консенсус про те, що людські ембріони слід культивувати та вирощувати у лабораторії лише до 14 днів після запліднення. Зміни відчиняють двері в країнах, де такі дослідження є законними, для вчених почати досліджувати те, що відбувається після того, як ембріон, як правило, імплантується в матку, проливаючи світло на розвиток і розмноження людини. Дослідники обережні. І не так є багато людей, які тривалий час удосконалювали методи, необхідні для культивування людських ембріонів. Але є хвилювання та жорстка конкуренція, що рухає вперед. «Ембріони – великі майстри, – каже біолог та ембріолог

зі стовбурових клітин Ніколас Ріврон. – Вони є структурами, які вчать нас усьому, як ми формуємося і як нам не вдається це робити».

ШАХРАЙСЬКІ АНТИТИЛА ТА СМЕРТЬ ВІД COVID-19

Антитіла, які протистоять елементам нашого імунного захисту, відомим, як аутоантитіла, здається, беруть участь майже у п'ятій частині смертей від COVID-19. Дослідники дослідили понад 3500 людей із 38 країн, які перенесли дуже важкий COVID-19. Вони виявили, що майже 10 відсотків з них мали аутоантитіла, які атакують і блокують інтерферони типу 1 – білки крові, які мають вирішальну роль у боротьбі з вірусними інфекціями. Аутоантитіла були присутні у 18% людей, які померли від хвороби. Ці зловмисні антитіла також виявляються у невеликої частини здорових неінфікованих людей і їх поширеність зростає з віком, що може допомогти пояснити, чому літні люди мають більший ризик серйозного COVID-19.

ВАКЦИНА ПРОТИ ВІЛ ВІД JOHNSON & JOHNSON ВИЯВИЛАСЯ НЕЕФЕКТИВНОЮ

Перспективна вакцина проти ВІЛ від Johnson & Johnson виявилася невдалою в дослідженні ефективності серед жінок у Південній Африці та чотирьох сусідніх країнах. Випробування подібної вакцини проти ВІЛ серед трансгендерів і чоловіків, які мають статеві стосунки з чоловіками, триватиме в Америці та Європі. Вакцина використовує ту ж технологію аденовірусу, що й успішна вакцина від COVID-19 компанії Johnson & Johnson, але показала лише 25% ефективності в запобіганні ВІЛ-інфекції. Його невдача затягує тривалу боротьбу за вакцину проти ВІЛ порівняно з досягненнями проти SARS-CoV-2. «Я вже мала б звикнути до цього, але ніколи не звикну. Я все ще вкладаю в це своє серце та душу», – каже лікарка-науковець Гленда Грей, яка очолює раду медичних досліджень Південної Африки та контролює протокол дослідження.

НАВКОЛО ЗВІТУ США ПРО ПОХОДЖЕННЯ COVID-19

Розслідування, проведене американською розвідувальною спільнотою, є непереконливим щодо походження SARS-CoV-2, проте виявляє, що вірус не був зброєю і напевно, не міг бути спроектований. Вчені висловили задоволення, що в доповіді був безпристрасний науковий підхід до суперечливої теми. Не дивно, що звіт не розкрив таємниці початку COVID-

19, кажуть дослідники та представники розвідувальної спільноти, адже розслідування походження спалаху захворювання часто ускладнюється. Після оприлюднення публічної доповіді 27 серпня президент США Джо Байден заявив, що Сполучені Штати продовжать свої зусилля щодо виявлення витоків COVID-19.

ВАКЦИНИ ВІД COVID-19 ТА ЗГУСТКИ КРОВІ

Вчені намагаються зрозуміти, чому в невеликій кількості людей після вакцини проти COVID-19 розвивається загадковий розлад згортання крові. Але, незважаючи на їхню самовіддану роботу, механізм, який пов'язує вакцини, і стан, відомий, як вакциноіндукована імунна тромбоцитна тромбоцитопенія (ВІТТ), залишається невизначеним. Встановлення механізму може виявити шляхи профілактики та лікування ВІТТ і покращити розробку майбутніх вакцин. Але вивчення такого рідкісного результату – виклик. «Ви можете висунути свою гіпотезу, але як визначити, що саме це спричинило подію, можливо, у 1 із 100 000 людей? – запитує гематолог Джон Келтон. – Це надто важко».

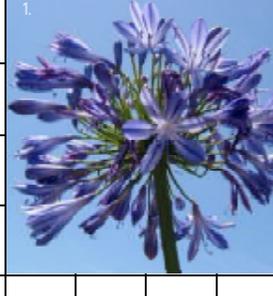
ПІДСИЛЮВАТИ ЧИ НЕ ПІДСИЛЮВАТИ

Занепокоєння щодо зниження імунітету та штамів SARS-CoV-2 переконали деякі країни надати подальші дози вакцин цілком вакцинованим людям. Деякі країни, у тому числі Ізраїль, Китай, вже почали вводити додаткові дози. Але наразі наукова аргументація щодо засобів посилення вакцини проти COVID-19 є слабкою. Можливо, вони не потрібні більшості людей та можуть відвернути так необхідні дози від інших. «Це складний виклик. Його, напевно, доведеться прийняти з неповними доказами», – каже епідеміолог інфекційних хвороб Роберт Олдрідж.

МУТАЦІЯ, ЯКА СПРИЯЄ ПОШИРЕННЮ ШТАМУ ДЕЛЬТА

Низка ранніх досліджень виділила зміну амінокислот, присутніх у штамі коронавірусу Дельта, що, можливо, є причиною його гіперінфекції. Дослідники дійшли висновку про мутацію, яка змінює одну амінокислоту в спайковому білку SARS-CoV-2 – вірусну молекулу, відповідальну за розпізнавання й вторгнення клітин. «Гадаю, що вірус досягає успіху за обсягом і швидкістю», – каже вірусолог Гері Віткер – Він став набагато ефективнішим вірусом. Це проходить через людей і через клітини набагато швидше».

Відповіді у наступному числі газети СКАНВОРД

2. Сказання давніх скандинавців				3. Пальто, риболовна сітка					
1. 	4. Частина бухгалтерського балансу	5. Дорощня сумка	6. Фор-ма психічного розладу						
	7. Слова до муз. твору	8. Смічкові інструменти		9. Нота	10. Літак				
11. Кільчастий тюлень	12. Бойовий клич	13. Столиця Казахстану	14. Склепіння	15. «Там, де ... круто в'ється»	16. Слов'янський Бог				
17. Водойма	18. 	19. Дівчина, що навчається у ВНЗ	20. Проріза	21. Опухлий жаба	22. Озеро в Канаді та США	23. 91,44 см	24. Штат у США	25. Печатка	26. Сильне збудження
28. Брат дружини	29. Лорак	30. Країна в Західній Африці	31. Підвода	32. Не проти	33. Бойова графіта	34. Мисливська сумка	35. 	36. Місто в Румунії	37. Батий
38. Риска	39. Кінцівка людини	40. Естонський співак	41. Київський князь	42. Розбещена розкошами людина	43. 	44. Асфальтований шлях	45. Хоткевич	46. Ріка в Південній Азії	47.
48. У римлян – Гестія	49. Жіночий одяг в Індії	50. Телевізійна компанія	51. Планета	52. Шанобливе звертання до українск	53. Бик	54. Урочиста обіцянка	55. Роговцева	56. Хутровий звір	57. Млинці
60. Пістолет	61. Телеканал	62. 	63. Містечтво	64. Лісовий демон у слов'ян	65. Професійний посередник	66. Велика миска	67. Укр. письменник	68. Вороб'янинов	

Добірку підготовлено за матеріалами Nature Briefing

Відповіді на сканворд, вміщений у № 16, 2021 р.

1. Жінка. 2. Астрей. 3. Бегонія. 4. Єва. 5. Євшан. 6. Арфа. 7. Шеф. 8. Ара. 9. Етна. 10. Ерато. 11. Ляк. 12. Ткала. 13. Азот. 14. Торт. 15. Ной. 16. Камасія. 17. Зять. 18. Як. 19. Гамбург. 20. Ля. 21. Ятір. 22. Мак. 23. Ар. 24. Ліки. 25. Бринза. 26. Красилів. 27. Данте. 28. Ан. 29. Аз. 30. Яр. 31. Анна. 32. Сенполія. 33. «Сон». 34. Ніоба. 35. Ікс. 36. Бал. 37. НЛО. 38. Одарка. 39. Троянда. 40. Соломія. 41. Тесло. 42. ДОК. 43. Олія. 44. Ода. 45. СВ. 46. Дур. 47. Ікло. 48. Бог. 49. Гас. 50. Кін. 51. Ма. 52. Фрак. 53. Фа. 54. Пальма. 55. Ліс. 56. Ура. 57. Ксенія. 58. Каса. 59. Кит. 60. Танк. 61. Село. 62. Котлета. 63. Еол. 64. Акр. 65. Скелет. 66. ООН. 67. Хна. 68. Льолек. 69. Етан. 70. «Ох». 71. Ямб. 72. Омлет. 73. Талон. 74. Лан. 75. На.